

TAJUK:
**KEFAHAMAN KANAK-KANAK TERHADAP
PROGRAM ANTI-MEROKOK**

ROKIAH BINTI ABU BAKAR

&

SITI HAJAR BINTI ABU BAKAR AH (Ph.D)

JABATAN PENTADBIRAN & KEADILAN SOSIAL

FAKULTI SASTERA & SAINS SOSIAL

UNI. MALAYA

Tabiat merokok di Malaysia (2000)

Kategori Umur	Bilangan (Juta)	Peratus
Lelaki (>19 tahun)	3.26	78.4
Perempuan (>19 tahun)	0.34	7.3
Lelaki (<18 tahun)	0.52	11.2
Perempuan (<18 tahun)	0.14	3.1
Jumlah	4.26	100

Sumber: Kementerian Kesihatan Malaysia, 2005

PERSOALAN KAJIAN

- 1) Apakah pandangan kanak-kanak terhadap kempen-kempen anti-merokok sedia ada?
- 2) Apakah kefahaman mereka terhadap mesej yang cuba disampaikan oleh kempen-kempen tersebut?
- 3) Apakah strategi yang sesuai yang boleh digunakan oleh kempen-kempen anti-merokok dalam menyampaikan mesej jangan merokok kepada kanak-kanak?

OBJEKTIF KAJIAN

- 1) Mengumpulkan pandangan kanak-kanak terhadap kempen-kempen anti-merokok sedia ada.
- 2) Mengenalpasti kefahaman kanak-kanak terhadap mesej yang cuba disampaikan oleh kempen-kempen tersebut.
- 3) Mengenalpasti strategi yang sesuai yang boleh digunakan oleh kempen-kempen anti-merokok dalam menyampaikan mesej jangan merokok kepada kanak-kanak; dari sudut pandangan kanak-kanak

SKOP KAJIAN

- Menjalankan prosedur penilaian keperluan kepada kumpulan sasaran.
- Pengaplikasian Model Pemasaran Sosial (Social Marketing Model) dalam perancangan program sosial.

METODOLOGI KAJIAN

- 1) **Survei** yang menggunakan teknik *self-report*
- 2) **Populasi kajian:** semua kanak-kanak yang berisiko untuk merokok
- 3) **Sampel:** kanak-kanak berusia dari 10-18 tahun
- 4) **Teknik persampelan:** Prosedur Persampelan Rawak Berlapis (*Stratified Sampling Procedure*)
- 5) **Lokasi kajian:** Pantai Dalam, Kuala Lumpur
- 6) **Instrumen:** soal-selidik berstruktur bertajuk “Survei Kempen Anti-Merokok 2011” mengandungi 55 soalan tertutup dan 1 soalan terbuka.
- 7) **Teknik analisis data:** menggunakan perisian Statistical Package for Social Sciences

DAPATAN KAJIAN

- Kategori umur responden

Kategori umur	Bilangan (orang)	Peratusan (%)
10 tahun	1	3.3
11 tahun	4	13.3
12 tahun	1	3.3
13 tahun	3	10.0
14 tahun	8	26.7
15 tahun	4	13.3
16 tahun	3	10.0
17 tahun	1	3.3
18 tahun	5	16.7
Jumlah	30	100.0

Pandangan kanak-kanak terhadap kempen anti-merokok sedia ada

	Kekerapan dan peratusan				
	Tidak setuju langsung	Kurang setuju	Sederhana setuju	Setuju	Sangat setuju
Gambar yang terpapar pada kotak rokok memberi keinsafan	2 (6.7%)	9 (30%)	3 (10%)	6 (20%)	10 (33.3%)
Iklan/ poster kempen anti-merokok memberi rasa takut kepada kanak-kanak	4 (13.3%)	4 (13.3%)	4 (13.3%)	15 (50%)	3 (10%)
Kempen anti-merokok sedia ada menarik untuk dilihat	7 (23.3%)	2 (6.7%)	10 (33.3%)	8 (26.7%)	3 (10%)
Kempen anti-merokok dapat memberi kesedaran kepada kanak-kanak supaya tidak merokok	2 (6.7%)	13 (43.3%)	6 (20.0%)	2 (6.7%)	7 (23.3%)
Saya prihatin terhadap kempen anti-merokok yang dilaksanakan	10 (33.3%)	6 (20.0%)	5 (16.7%)	8 (26.7%)	1 (3.3%)
Kempen anti-merokok mampu mengurangkan gejala merokok di kalangan kanak-kanak	4 (13.3%)	4 (13.3%)	9 (30.0%)	12 (40.0%)	1 (3.3%)

Kefahaman kanak-kanak terhadap elemen-elemen yang disampaikan dalam kempen anti-merokok

	Kekerapan dan peratusan				
	Tidak setuju langsung	Kurang setuju	Sederhana setuju	Setuju	Sangat setuju
Poster ini memberi maksud “merokok membahayakan kesihatan”	1 (3.3%)	0 (0%)	0 (0%)	19 (63.3%)	10 (33.3%)
Poster ini membawa maksud “merokok boleh menyebabkan penyakit kanser”	1 (3.3%)	0 (0%)	0 (0%)	19 (63.3%)	10 (33.3%)
Rokok mengandungi pelbagai bahan kimia yang boleh menyebabkan penyakit-penyakit kritikal	1 (3.3%)	0 (0%)	0 (0%)	16 (53.3%)	13 (43.3%)
Tabiat rokok boleh membawa kepada penagihan dadah	5 (16.7%)	2 (6.7%)	6 (20.0%)	10 (33.3%)	7 (23.3%)
Mesej yang dibawa di dalam kempen anti-merokok yang disiarkan di TV, radio dll mengenai bahaya rokok mudah difahami oleh kanak-kanak	1 (3.3%)	9 (30.0%)	4 (13.3%)	13 (43.3%)	3 (10.0%)
Bahan-bahan pendidikan kesihatan seperti risalah, buku, poster dll yang menyatakan rokok merbahaya kepada kesihatan mudah difahami oleh kanak-kanak	4 (13.3%)	3 (10.0%)	7 (23.3%)	12 (40.0%)	4 (13.3%)

Strategi kempen anti-merokok (produk)

	Kekerapan dan peratusan				
	Tidak setuju langsung	Kurang setuju	Sederhana setuju	Setuju	Sangat setuju
Gambar-gambar penyakit kritikal pada kotak rokok menimbulkan rasa takut kepada kanak-kanak untuk merokok	2 (6.7%)	10 (33.3%)	5 (16.7%)	7 (23.3%)	6 (20%)
Gambar-gambar tersebut dapat memberi kesedaran kepada kanak-kanak supaya tidak merokok	4 (13.3%)	5 (16.7%)	4 (13.3%)	13 (43.3%)	4 (13.3%)
Kempen mengenai kelebihan/ faedah tidak merokok sering disiarkan	7 (23.3%)	9 (30.0%)	6 (20.0%)	3 (10.0%)	5 (16.7%)

Strategi kempen anti-merokok (harga)

	Kekerapan dan peratusan				
	Tidak setuju langsung	Kurang setuju	Sederhana setuju	Setuju	Sangat setuju
Harga rokok (RM8.50) sekotak adalah masih murah	13 (43.3%)	5 (16.7%)	3 (10.0%)	5 (16.7%)	4 (13.3%)
Harga rokok sekarang masih mampu dibeli oleh kanak-kanak	8 (26.7%)	8 (26.7%)	0 (0%)	9 (30.0%)	5 (16.7%)
Harga rokok perlu dinaikkan lagi	11 (36.7%)	3 (10.0%)	1 (3.3%)	6 (20.0%)	9 (30.0%)
Harga rokok yang dijual secara batang mampu dibeli oleh kanak-kanak	6 (20%)	3 (10.0%)	4 (13.3%)	7 (23.3%)	10 (33.3%)

Strategi kempen anti-merokok (lokasi)

	Kekerapan dan peratusan				
	Tidak setuju langsung	Kurang setuju	Sederhana setuju	Setuju	Sangat setuju
Bekalan rokok mudah diperolehi oleh kanak-kanak	7 (23.3%)	8 (26.7%)	2 (6.7%)	8 (26.7%)	5 (16.7%)
Kanak-kanak dapat membeli rokok dengan mudah di kedai-kedai runcit	5 (16.7%)	5 (16.7%)	3 (10.0%)	8 (26.7%)	9(30.0%)
Peniaga kedai runcit tidak keberatan menjual rokok kepada kanak-kanak	4 (13.3%)	2 (6.7%)	5 (16.7%)	11 (36.7%)	8 (26.7%)
Rokok mudah diperolehi daripada rakan-rakan sebaya	12 (40.0%)	3 (10.0%)	10 (33.3%)	2 (6.7%)	3 (10.0%)

Strategi kempen anti-merokok (promosi)

Kekerapan melihat kempen anti-merokok di saluran-saluran berikut:	Kekerapan dan peratusan				
	Tidak pernah	Kadang-kadang	Jarang-jarang	Kerap	Sangat kerap
Televisyen	2 (6.7%)	2 (6.7%)	3 (10.0%)	18 (60.0%)	5 (16.7%)
Radio	8 (26.7%)	8 (26.7%)	6 (20.0%)	7 (23.3%)	1 (3.3%)
Suratkhabar	3 (10.0%)	8 (26.7%)	6 (20.0%)	11 (36.7%)	2 (6.7%)
Papan iklan jalan raya	0 (0%)	6 (20.0%)	11 (36.7%)	10 (33.3%)	3 (10.0%)
Pengangkutan awam (bas, teksi, lrt dll)	10 (33.3%)	6 (20.0%)	11 (36.7%)	2 (6.7%)	1 (3.3%)
Internet (laman web, laman social dll)	16 (53.3%)	3 (10.0%)	5 (16.7%)	6 (20.0%)	0 (0%)
Pawagam	17 (56.7%)	3 (10.0%)	7 (23.3%)	3 (10.0%)	0 (0%)
Semasa menonton rancangan kanak-kanak (cth: kartun), adakah iklan kempen anti-merokok disiarkan?	10 (33.3%)	5 (16.7%)	10 (33.3%)	2 (6.7%)	3 (10.0%)
Kempen anti-merokok kelihatan diiklankan di mana-mana sahaja	4 (13.3%)	6 (20.0%)	2 (6.7%)	11 (36.7%)	7 (23.3%)

Strategi kempen anti-merokok (polisi)

	Kekerapan dan peratusan				
	Tidak setuju langsung	Kurang setuju	Sederhana setuju	Setuju	Sangat setuju
Penguatkuasaan undang-undang terhadap perokok kanak-kanak perlu diwujudkan	2 (6.7%)	1 (3.3%)	5 (16.7%)	12 (40.0%)	10 (33.3%)
Kempen anti-merokok khas untuk golongan kanak-kanak perlu diwujudkan	0 (0%)	2 (6.7%)	4 (13.3%)	17 (56.7%)	7 (23.3%)
Rokok hanya dibenarkan dijual di premis (kedai) tertentu sahaja	7 (23.3%)	3 (10.0%)	4 (13.3%)	11 (36.7%)	5 (16.7%)
Premis yang menjual rokok perlu ada lesen penjualan rokok	1 (3.3%)	6 (20.0%)	1 (3.3%)	10 (33.3%)	12 (40.0%)
Premis yang menjual rokok kepada kanak-kanak perlu ditarik lesen perniagaannya	4 (13.3%)	3 (10.0%)	0 (0%)	9 (30.0%)	14 (46.7%)
Pendidikan mengenai bahaya rokok perlu dimasukkan ke dalam kurikulum sekolah	3 (10.0%)	1 (3.3%)	4 (13.3%)	12 (40.0%)	10 (33.3%)
Cukai dan duti eksais rokok perlu dinaikkan lagi	5 (16.7%)	2 (6.7%)	6 (20.0%)	7 (23.3%)	10 (33.3%)
Hukuman untuk perokok kanak-kanak perlu digubal	6 (20.0%)	5 (16.7%)	2 (6.7%)	12 (40.0%)	5 (16.7%)
Agihan secara percuma terapi nikotin gentian (cth: gam kunyah, ubat dll) kepada perokok	6 (20.0%)	2 (6.7%)	5 (16.7%)	11 (36.7%)	6 (20.0%)
Pasukan-pasukan khas untuk berkempen di kawasan-kawasan tertentu perlu diwujudkan	1 (3.3%)	4 (13.3%)	3 (10.0%)	13 (43.3%)	9 (30.0%)

Strategi kempen anti-merokok (usahasama)

	Kekerapan dan peratusan				
	Tidak pernah	Kadang-kadang	Jarang-jarang	Kerap	Sangat kerap
Kekerapan ahli keluarga (cth: ibu/bapa/adik-beradik) merokok di hadapan kanak-kanak	8 (26.7%)	6 (20.0%)	4 (13.3%)	9 (30.0%)	3 (10.0%)
Kekerapan ahli keluarga membawa kanak-kanak menyertai kempen/ program anti-merokok anjuran kawasan sekitar	12 (40.0%)	8 (26.7%)	8 (26.7%)	1 (3.3%)	1 (3.3%)
Kekerapan ahli keluarga dalam menasihati dan melarang kanak-kanak terlibat dengan rokok	0 (0%)	3 (10.0%)	8 (36.7%)	7 (23.3%)	12 (40.0%)
Kekerapan agensi kesihatan sekitar menganjurkan kempen anti-merokok atau kempen kesihatan	9 (30.0%)	5 (16.7%)	8 (26.7%)	6 (20.0%)	2 (6.7%)
Kekerapan pihak sekolah mengadakan kempen anti-merokok atau kempen kesihatan	4 (13.3%)	13 (43.3%)	5 (16.7%)	7 (23.3%)	1 (3.3%)
Kekerapan kawasan kediaman menganjurkan kempen anti-merokok atau kempen kesihatan	11 (36.7%)	9 (30.0%)	5 (16.7%)	4 (13.3%)	1 (3.3%)

**SEKIAN
TERIMA KASIH**